

Однак у зв'язку із цим постає питання підготовки науково-педагогічних працівників, які викладатимуть ці дисципліни, необхідність підвищення їх кваліфікації з отриманням відповідних свідоцтв і сертифікатів, що у свою чергу надасть можливість проводити навчання не лише в аудиторії для здобувачів вищої освіти, а й внутрішньовузівські семінари, тренінги для більш широкого загалу співробітників і керівного складу закладу освіти. При цьому питання розробки тренінгових програм, пошуку спеціалістів і закладів, де видаватимуть відповідне свідоцтво про підвищення кваліфікації з гендерних питань, на сьогодні також залишається відкритим і потребує вирішення.

У свою чергу, труднощі викладання науково-педагогічними працівниками гендерних курсів без відповідної попередньої підготовки і наставництва з боку фахівців можуть бути зумовлені і недостатнім рівнем проведення гендерної експертизи навчально-методичних матеріалів, які використовуються в освітньому процесі. Проте, використання всіма учасниками освітнього процесу гендерночутливої мови не фрагментарно, а наскрізно, у подальшому надасть можливість мимоволі використовувати її у власному вжитку, що стане практичним свідченням відображеного у повсякденні інтегрування гендерного підходу, зокрема, до системи підготовки вітчизняних фахівців з питань безпеки.

Література

1. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України № 2866-IV від 8 вер. 2005 р. *Верховна Рада України. Законодавство України* : веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text> (дата звернення: 12.08.2020).
2. Про затвердження Інструкції щодо інтеграції гендерних підходів під час розроблення нормативно-правових актів : Наказ Міністерства соціальної політики України № 86 від 07 лют. 2020 р. *Верховна Рада України. Законодавство України* : веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0211-20#Text> (дата звернення: 15.08.2020).

ОРГАНІЗАЦІЯ ГЕНДЕРНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ

Ірина ШАХІНА
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського,
rom.shahin@gmail.com

Освіта в сучасній Україні зазнає істотних змін, які визначають об'єктивну необхідність пошуку шляхів, що сприятимуть підвищенню її ефективності, зміні підходів і вдосконалення форм організації соціальних і міжособистісних відносин. Тому одним із основних напрямів гендерної політики в освітній галузі є реалізація гендерної освіти, яку ми намагаємося реалізувати з допомогою онлайн-навчання.

Онлайн-навчання представляє собою сукупність електронних освітніх ресурсів, які є компонентами інформаційного освітнього середовища закладу освіти, що орієнтовані на реалізацію освітнього процесу за допомогою

інформаційно-комунікаційних технологій і на застосування нових форм і методів навчання, таких, як електронне, мобільне, мережеве, автономне і змішане навчання.

Онлайн-навчання дозволяє вирішувати наступні завдання:

- формувати пізнавальну активність і самостійність студентів;
- надавати дидактичну підтримку пізнавальної діяльності кожного студента/кожної студентки;
- організувати колективну навчальну роботу з використанням засобів і ресурсів інформаційно-комунікативних технологій;
- отримати більш глибокі знання або заповнити прогалини в навчанні, вибравши для вивчення онлайн-курс із відповідною специфікою змісту освіти;
- самостійно брати участь у формуванні змісту освіти;
- забезпечити гендерну рівність серед студентства.

У низці наукових публікацій і на інформаційних Інтернет-ресурсах виділяють такі переваги і недоліки онлайн-навчання, які в загальному зводяться до наступного:

I. Переваги онлайн-навчання для організатора:

- висока ефективність процесу навчання завдяки використанню зручних інструментів: презентації, тести, відеозапис заняття, чат, показ екрану; зручніше стежити за успіхами кожного студента/кожної студентки, вся інформація про успішність відображається у зручній формі;
- можливість проводити сеанс навчання з будь-якого місця і при цьому завжди виглядати професійно;
- відсутня проблема спізнення на заняття, навчання може проводитися асинхронно;
- економія коштів.

II. Переваги електронного навчання для тих, хто навчається:

- онлайн-навчання дозволяє вибирати зручний час і місце для процесу навчання і задавати відповідний темп;
- можливість простої взаємодії з педагогічним працівником за допомогою форми зворотного зв'язку, яка присутня на онлайн-платформі;
- окремим категоріям людей простіше зважитися на онлайн-навчання з огляду на низку обставин, серед яких можуть бути інвалідність, неможливість поєднувати роботу з навчанням тощо.

III. Недоліки онлайн-навчання для організатора:

- кожного педагогічного працівника, який працює у формі спікера необхідно навчити користуватися платформою для онлайн-навчання для оволодіння ним прийомами розміщення і підтримки ресурсів – лекцій, презентацій, тестових завдань та іншого;
- потрібно бездоганно готувати усі завдання ще й з технічної точки зору;
- у процесі розробки відеолекцій важливо, щоб кожен викладач зумів втримати увагу студентів;
- можна підключитися до заняття, використовуючи навіть смартфони з доступом до Інтернету.

IV. Недоліки електронного навчання для тих, хто навчається:

- обмежена можливість комунікації з викладачем і (або) іншими студентами, що освоюють онлайн-курс;
- розуміння теоретичного матеріалу і виконання завдань під час електронного навчання може тривати довше;
- залежність процесу та результатів навчання від роботи засобів інформаційно-комунікаційних технологій та доступу до мережі Інтернет (особливо коли для виконання завдань відводиться обмежений період часу);
- окремим категоріям студентів може бути складно зосередитися під час перегляду відеолекцій і виконання завдань (є можливість зайти паралельно в соціальні мережі або просто закрити вкладку браузера).

Кафедрою інноваційних та інформаційних технологій в освіті Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (<http://ito.vspu.net>) розроблено та розміщено курси в середовищі онлайн-навчання, де є авторські тексти лекцій і презентацій з кожного модуля, лабораторні та практичні заняття, питання для самоконтролю, тестові завдання закритого типу для підсумкового контролю знань, отриманих у результаті вивчення онлайн-курсу, що включають завдання різного типу. Додатково для студентів розміщуються розроблені колективом кафедри електронні видання (підручники, навчальні та навчально-методичні посібники, монографії та інше).

Усі електронні видання, що знаходяться в середовищі онлайн-навчання кафедри можна знайти на порталі університету у вільному доступі (<http://vspu.edu.ua/index.php?p=faculties>). Кожен електронний навчально-методичний комплекс містить робочу програму дисципліни, і, виходячи з цього, студент може спланувати хід і траєкторію самостійної роботи. Студенти, які працювали з електронними ресурсами, у процесі проходження процедури оцінки поточної успішності демонструють більш глибокі знання, що досягається за рахунок використання переваг електронного навчання.